

ה ח ל ט ה

רקע

1. ביום 9/10/2017 הוגשה בקשת התביעה הצבאית להאריך את תקופת הפסילה המנהלית של רישיון הנהיגה של המשיב, רס"ב מ' נ'. בבקשה פורט כי המשיב היה מעורב בתאונת דרכים קטלנית שאירעה ביום 9/7/2017, עת נהג באוטובוס צבאי; וקיים חשד כי לא נתן זכות קדימה לרכב אזרחי שהגיע מימינו בעת ביצוע פניה שמאלה, ובכך גרם לתאונה הקטלנית בה נהרג נהג הרכב האזרחי. המשיב נפסל מנהלית על ידי קצין משטרה ביום 10/7/2017, ותקופת הפסילה המנהלית עתידה הייתה להסתיים איפוא, ביום הגשת הבקשה.

2. יוער כי הבקשה הוגשה במהלך חופשת חג הסוכות. התביעה מסרה, כי לא ניתן יהיה לקיים את הדיון באופן מידי, בשל בקשתה לזמן לדיון את בוחני משטרת ישראל שעסקו בחקירת התאונה. לפיכך נקבע בתיאום עם הצדדים דיון ליום 19/10/2017, בו טענו הצדדים את טענותיהם בפניי.

3. בטרם יפורטו טענות הצדדים, המתייחסות מטבע הדברים גם לחקירה המתנהלת ולמידת אחריותו של המשיב לתאונה, יפורט בקצרה הרקע העובדתי העומד ביסוד בקשת התביעה. יוער עם זאת, כי בשים לב לכך שהחקירה טרם הסתיימה, עדיין לא נחשף המשיב לחומר הראיות המלא שנאסף, ולפיכך לא ניתן לפרט בהרחבה את הדברים. ניתן לציין בקצרה, כי מדובר בתאונה שאירעה, כאמור, ביום 9/7/2017, בשעה 20:20 לערך, בצומת בכביש 232, לפני הכניסה למחנה רעים. הצומת ניצב בכביש דו סטרי, בין עירוני, עם שטח הפרדה בנוי שמחלק את הכביש. המהירות המותרת בכביש היא 90 קמ"ש. המשיב נהג באוטובוס צבאי, בו ישבו מספר חיילים, בדרכו מדרום לצפון. עת הגיע לצומת רעים, האט מאוד את מהירותו, עד לכ-10 קמ"ש ופנה שמאלה. תוך כדי הפנייה שמאלה התנגש בחזית צד שמאל של רכב פרטי, בו נהג המנוח, מר א' ק', אשר הגיע לצומת מהכיוון הנגדי. כתוצאה מההתנגשות נהרג, לדאבון הלב, המנוח. למשיב ולנוסעי האוטובוס לא נגרם נזק גוף. במקום הייתה תאורת רחוב חלקית בלבד והכביש היה חשוך למדי. טענת המשיב החל מראשית חקירתו הייתה כי אורות הרכב בו

נהג המנוח לא דלקו ולכן לא ניתן היה להבחין בו מבעוד מועד שעה שהחל לפנות שמאלה.

4. במהלך הדיון שבה התביעה ועתרה להארכת הפסילה המנהלית בעניינו של המשיב. צוין כי נוכח מועד הגשת הבקשה והעיכוב בקיום הדיון, הוחזר למשיב רישיונו; ועם זאת ביקשה התביעה שלא ליתן לכך משקל ממשי, נוכח המסוכנות הנשקפת מהמשך נהיגת המשיב. התביעה הדגישה כי על פי חוות הדעת של הבוחן המשטרתי, לאחר שנעשו מספר ניסויים בתנאים שונים, נמצא כי המשיב יכול היה להבחין מבעוד מועד ברכב האזרחי שמגיע; וכי התאונה התרחשה מאחר שלא נתן זכות קדימה לרכב האזרחי; ומכאן שניתן לקבוע כי הוא האחראי לתאונה. כן עמדה על כך שעברו של המשיב אינו מכביד מבחינה תעבורתית, אך נוכח תוצאות התאונה הקשות והקטלניות, יש לקבוע כי מתקיימת מסוכנות לעוברי הדרך באם ימשיך להחזיק ברישיון נהיגה. עוד הרחיבה התביעה בנוגע למסד הראייתי במעמד צד אחד, וכן פירטה השלמות חקירה שהיא מתכוונת לערוך. עתירתה היא לפסול את רישיון הנהיגה של המשיב למשך חודשיים ימים, על מנת לאפשר את השלמת החקירה וקבלת החלטה בתיק; תוך שציינה כי היא מבקשת ככל הניתן גם לאפשר קיום שימוע להגנה במהלך פרק זמן זה.

5. מנגד ביקשה ההגנה שלא לפסול את רישיונו של המשיב. ההגנה עמדה על כך שבפועל הוחזר למשיב רישיונו, שכן התביעה הגישה את בקשתה באיחור, למעשה לאחר שהפסילה המנהלית כבר הסתיימה. שיקול זה מצטרף לשיקולים נוספים שמנתה ההגנה וביניהם - העובדה כי הוא מחזיק ברישיון נהיגה כ-24 שנים ונוהג באופן תקין; המשיב משמש כבוחן רכב ומפקד מרכז טיפולים, בעל היתרי נהיגה רבים ויחודיים, ורישיון הנהיגה הצבאי הכרחי לצורך מילוי תפקידו (לעניין זה הוגש מכתבו של סא"ל רפי עקב, מפקדו של המשיב וקטני"א עזה). בנוסף לכך הוא אב לשבעה ילדים ואשתו אינה מחזיקה ברישיון נהיגה. אולם בעיקר ביקשה ההגנה להדגיש, כי להשקפתה מדובר בתאונה בלתי נמנעת שהמשיב אינו אחראי לה. זאת בשים לב לכך שהכביש היה חשוך, תאורת הרחוב לא דלקה במלואה, וקיימת טענה כבדת משקל לפיה פנסי המכונית האזרחית היו כבויים, כך שהמשיב, על אף שהאט את מהירותו ובחן את התנועה בצומת טרם הפניה, לא יכול היה להבחין בה מבעוד מועד. לפיכך סבורה ההגנה כי לא ניתן לקבוע שנשקפת מסוכנות מהמשך נהיגת המשיב.

דיון והכרעה

6. על אף שהדבר לא הוגדר באופן מפורש בבקשתה הכתובה של התביעה, הרי שמהותית הוגשה הבקשה מכוח סעיף 47(ט) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"). על פי סעיף 47(ה)(1) לפקודה, מקום בו יש לקצין משטרה יסוד להניח כי יוגש כתב אישום נגד נהג שביצע עבירה שגרמה לתאונת דרכים שבה נהרג אדם - יפסול את רישונו לתקופה של 90 ימים. בסעיף 47(ט) לפקודה, נקבע, כי בית המשפט המוסמך לדון בעבירה שבשלה נפסל הרישיון, לפי ס"ק ה', רשאי להאריך את הפסילה עד לגמר בירור הדין או לבטל אותה, בתנאים או ללא תנאים. כן יצוין, כי גם לגבי רישיון צבאי קיימת במקרה כזה סמכות פסילה מנהלתית עד לגמר ההליכים המשפטיים – סעיף 7(ב) לפ.מ. 33.1104 (במקרה זה לא הובהר האם אכן דנה הרשות המתלה הצבאית בפסילת רישונו הצבאי של המשיב; אולם נמסר כי בפועל לא נהג המשיב גם ברכב צבאי בעת שרישונו האזרחי הותלה).

7. ביחס לעבירה שגרמה לתאונת דרכים שבה נהרג אדם, נקבע בתיקון לפק' התעבורה משנת 2007, בסעיף 46ב' לפקודה, כי **מקום בו הוגש כתב אישום** כנגד נהג בעל רישיון נהיגה, בעבירה שגרמה לתאונת דרכים שבה נהרג אדם, יורה בית המשפט על פסילתו מהחזקת רישיון נהיגה, עד למתן פסק דין בעניינו. בדברי ההסבר להצעת החוק, הובהר כי מדובר בפסילה "אוטומטית" שמטרתה להביא לכך שנהג שהוגש נגדו כתב אישום, בשל מעורבותו בתאונת דרכים שבה נהרג אדם, לא ימשיך לנהוג ולסכן בנהיגתו את הציבור - אלא אם ישתכנע בית המשפט שנהיגתו אינה מהווה סכנה לציבור. לפיכך הובהר גם בפסיקת בית המשפט העליון, כי סעיף 46ב' לפקודה קובע חזקת מסוכנות החלה על נאשמים שהיו מעורבים בתאונה שהביאה למותו של אדם ועליהם מוטל הנטל להפריכה (ר' בש"פ 8645/07 **אליהו חדש נ' מדינת ישראל** (2007)). עוד נקבע בפסיקה, כי בתיקון סעיף 46ב' ביקש המחוקק להחמיר עם מי שהואשמו בתאונות דרכים קטלניות, כדי להגן על הציבור ולהרתיע וגם לאותת כי לאחר תאונה קטלנית אין "עולם כמנהגו נוהג"; ואשר לרף ההוכחה הנדרש כדי להקים את חזקת המסוכנות נקבע, כי מלשון החוק משתמע כי די בהגשת כתב האישום כדי להורות על פסילה – דהיינו הגשת כתב האישום יוצרת את חזקת המסוכנות

- מתוך הנחת המחוקק, כי כתב אישום מבוסס על ראיות לכאורה שנשקלו על ידי התביעה (ר' בש"פ 6757/09 מזרחי נ' מדינת ישראל (2009)).
8. כאמור, בענייננו החקירה עודנה מתנהלת וטרם הסתיימה. על כן בשלב זה נדרש לבחון האם קיימת תשתית ראייתית המקימה, לכל הפחות, חשד סביר כנגד המשיב, ואם התשובה לכך חיובית – מה המסוכנות הנשקפת מהמשך נהיגתו.
9. לאחר שעיינתי בתיק החקירה, ואף שמעתי את הסברי התביעה במעמד צד אחד, הגעתי לכלל מסקנה, כי ישנה תשתית ראייתית המקימה חשד סביר ביחס לאחריות המשיב לתאונה הקטלנית. המשיב נהג, במהלך התאונה, בכלי רכב כבד, באופן המקים לו חובת זהירות מוגברת כלפי הנוסעים בדרך. התאונה התרחשה כשפנה שמאלה ומובן כי זכות הקדימה הייתה נתונה לרכבו של המנוח. אינני מתעלמת אמנם מהטענה כבדת המשקל, אשר נדרשת עדיין להיבחן לעומקה, לפיה הרכב האזרחי נע בכביש חשוך ללא אורות ובכך הקשה באופן משמעותי על זיהויו. עם זאת עניין זה עודנו נדרש להיבחן במישור העובדתי; ומעבר לכך אציין בקצרה, מבלי לפרט לעומקם של דברים, נוכח השלב הדיוני בו אנו מצויים כעת, כי מחוות הדעת של הבוחן שהוצגה בפניי, עולה שהמשיב יכול היה להבחין ברכב המגיע מימינו, אף בהנחה שאורותיו היו כבויים - ומכאן שהתאונה לא הייתה בלתי נמנעת, כטענתו. כאמור, שמעתי ברוב קשב את טענות ההגנה בעניין זה. מדובר במקרה מורכב, להגנה יש טענות ממשיות וחזקה עליה כי אכן תציג בפני התביעה עם סיום החקירה את טענותיה, לצורך שכנוע כי התאונה היתה בלתי נמנעת; אולם נכון לשלב הדיוני הנוכחי קיימת תשתית ראייתית המקימה חשד סביר ביחס לאחריותו של המשיב לתאונה.
10. אשר לסוגיית מסוכנותו של המשיב לעוברי דרך - אכן, מדובר בנהג ותיק למדי, שעברו התעבורתי אינו מכביד. שקלתי גם את נסיבותיו האישיות כפי שהוצגו לי, שאינן פשוטות כלל ואת הצורך ברישיונו לצורך מילוי עבודתו. אין ספק כי בשלילת הרישיון יש משום פגיעה שאינה קלה הן במשפחתו והן ביכולתו לבצע את העבודה אליה הוכשר. עם זאת, כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון - במקרה של תאונה קטלנית, תחילתו של התהליך בפסילה המנהלית המתחייבת, מלמד גם על המשכו במובן זה שמאזן השיקולים להמשך הפסילה נוטה לחומרה ושיקולי הגנת הציבור מפני מסוכנות הנהג הם בעלי משקל רב במיוחד בנסיבות כאלה. בשל כך נקבע כי מקום בו מתקיימת תשתית ראייתית יש לאזן בין שיקולי ההגנה על הפרט, לרבות

נסיבותיו האישיות המיוחדות, וכן את קצב התנהלות המשפט ומשך הזמן הצפוי לסיומו, בין הצורך להגן על שלום הציבור מפני נהיגה מסכנת חיים, **תוך מתן משקל לאינטרס האחרון** (ר' ע"פ 3883/04 **אבו סיביה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(5) 481, 484 (2004)). לעברו התעבורתי של המשיב יש משקל בעת בחינת המסוכנות, אולם גם עבר נקי לחלוטין אינו גורע בהכרח מהמסוכנות הנשקפת מהנהג, הנלמדת מתוצאות האירוע ונסיבותיו (כאמור – נהיגה באוטובוס שהוא כלי כבד ופניה שמאלה ללא מתן זכות קדימה, תוך שנטען כי ניתן היה להבחין ברכב המנוח מבעוד מועד); ואף נסיבותיו האישיות של המשיב אינן מכריעות את הכף אל מול השיקול שעניינו הסיכון הפוטנציאלי לעוברים בדרך.

11. לא התעלמתי גם משיקול נוסף, הנוגע לשיהוי בבקשת התביעה. הצדדים חלוקים בנוגע למועד המדויק שבו הסתיימה התקופה בת 90 יום שבה הותלה רישיונו האזרחי של המשיב (ההגנה טוענת שעל פי ספירת הימים הסתיימה תקופה זו כבר ב-6/10/2017). אולם גם לפי גישת התביעה מדובר בבקשה שהוגשה לכל הפחות ביום האחרון של ההתלייה המנהלית, עניין שהוביל להשבת רישיונו של המשיב ולכך שנהג בפרק זמן של כשבועיים עד כה; ויש להצר על כך שהתביעה לא הזדרזה יותר בהגשת הבקשה, על מנת לאפשר קיום דיון במהלך תקופת 90 הימים. עם זאת, השיקול שעניינו השיהוי בהגשת הבקשה הינו רק אחד מהשיקולים שיש לשקול, והוא אינו יכול להיות השיקול המכריע (ר' בש"פ 2653/99 **זיאד נ' מדינת ישראל**, (1999); עלב"ש 24/12 **סרן תומר מזרחי נ' התצ"ר** (2012)). לא מצאתי איפוא כי בשיהוי האמור, שהוא קצר ואינו משמעותי, כדי להכריע את הכף ביחס לבקשת התביעה.

12. שקלתי עוד את פרק הזמן הנדרש על ידי התביעה – מדובר בתקופה בת כחודשיים, שבה הובהר כי החקירה עתידה להסתיים והתביעה מבקשת אף במהלכה לגבש עמדה, לרבות קיום שימוע על ידי ההגנה, בטרם קבלת החלטה בתיק. אני סבורה כי מדובר בפרק זמן סביר בנסיבות העניין ובהתחשב במורכבות החקירה, וראוי כי אכן החקירה תמוצה לקראת קבלת החלטה בפרק זמן זה.

13. סוף דבר, בשים לב לכלל השיקולים שנמנו לעיל, מצאתי לקבל את בקשת התביעה, ואני מורה על פסילת רישיונותיו האזרחיים והצבאיים של הנאשם, בהתאם לסעיף 47(ט) לפק' התעבורה. בשים לב לכך שהמשיב מחזיק כעת ברישיונות הנהיגה שלו, ועל מנת לאפשר לו זמן התארגנות קצר בטרם

הפקדה, כמו גם שקילת ערעור על החלטתי, אני מורה כי יפקיד את רישיונותיו ביום 26/10/2017 עד השעה 14:00 לכל המאוחר. תוקפה של הפסילה בשלב זה עד ליום 26/12/2017, בשעה 14:00. ככל שתבקש התביעה להאריך את תוקף הפסילה, היא מתבקשת להגיש בקשה מתאימה לבית הדין מבעוד מועד, והדיון יתקיים ביום 26/12/2017, שעה 10:00.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה והודעה היום, 24/10/2017, בלשכה, ותועבר לצדדים על ידי המזכירות.

מאיה גולדשמידט, סא"ל

סגנית הנשיאה